Kőszeg 1911. január hó 29.-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési ár: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 filér. Nyilttér sora 40 fillér. Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXI. évfolyam. Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. 5. szám.

A népszámlálás tanulságai.

Befejezetlenek még, s legtöbb helyen folyamatban vannak országszerte a népszámlálási munkálatok, melyeknek összeállításából, az adatok összevetéséből s egymással kapcsolatba hozatalából fogjuk megtudni: haladt-e az ország gazdaságilag, erősbödött, izmosodott-e kulturája, gyarapodott-e a nemzeti vagyon, fejlődött-e az ország mezőgazdasága, ipara, kereskedelme, s hogy az ipari és agrártechnikai ismeretek fejlődése, tökeletesbedése volt-e és mennyiben hatással az ország lakosságának jóletére és boldogulására. Mindezen kérdésekre a választ csak huzamosabb idő mulva fogja megkapni az ország közönsége, mikor majd a népszámlálás adatai kitünő és pontos feldolgozásban szürke, de sokatmondó számokban a nagy nyilvánosság elé kerülnek. Időelőtti volna már most találgatásokba bocsátkozni, felületes, nyers adatokból következtetéseket vonni s azokhoz tanulságokat füzni. Bizonyos, hogy egyes városok népessége megduzzadt, bár a legutóbb nyert értesüléseink azt bizonyitják, hogy nagyon sok olyan város is van, hol a lakosság szaporodása nem éppen kielegitő. Mindamellett remeljük, hogy az uj népszámlálás feldolgozandó adatai is csak igazolhatják azt az igazságot, hogy a nagyobb gazdasági fejlettség, az élénkebb forgalom, a több munkaalkalom, a fejlettebb ipar és kereskedelem azok a tényezők, melyek a városok felszivó erejét képezik. Kétségtelen az is, hogy egyes helyek megduzzadása s lélekszámszerinti gyarapodása még nem jelenti azok szellemi, gazdasági és kulturális haladását. Korai feltevések, következtetések, oki és okozati összefüggések kutatása helyett indokoltabb és célszerűbb most a megtartott népszámlálásnak nem a jövendő eredményeivel, hanem magával az adatgyüjtés módjának kérdésével és általában a statisztikával foglalkoznunk. A statisztika ma meg Magyarországon a nagyközönség előtt jórészt ismeretlen, a tisztviselők előtt pedig ellenszenves intézmény. A statisztika fontosságáról, közgazdasági és társadalmi jelentőségéről az embereknek általában fogalmuk sincsen. Hogy a statisztika önálló szaktudománnyá fejlődött s hogy mint az emberek állami és társadalmi élete jelenségeinek tömegeszlelés alapján való vizsgálata milyen nagy horderejű hivatalt tölt be, ezt nagyon kevesen tudják s meg ha tudják is, a statisztikát adott alkalommal könnyen lemosolyogják.

A közigazgatási, iparvállalati és egyéb tisztviselők előtt ellenszenves intézmény a statisztikai hivatal, az anyakönyvvezetők, a községek, a városok, a hitelintézetek, a nagyiparosok és gyárosok, orvosok, lelkészek, sőt magának az államnak hivatalai, a posta, távirda, vasut általában nem szivesen, gondosan s a statisztika fontosságától áthatva szolgáltatnak adatokat, hanem csak hivatalos kötelességből kifolyólag és kényszerüségből. — Ez a kényszer adatszolgáltatás azután meg is látszik a beszolgáltatott adatokon. Legtöbbnyire megbizhatatlanok s hogy ez az állitás nem levegőből kapott, igazolhatja az, hogy például az élelmiszerek, a husárak stbi nek áráról még mai napig sem sikerült csak egy vármegyére kiterjedőleg is soha megközelitőleg pontos adatokat beszerezni.

Ezt tudva, az országos központi statisztikai hivatal a megtartott népszámlálashoz aprólékos részletekre kiterjedő, érthető, világos, egyszerű szavakkal kifejezett és mindenki által könnyen felfoghato utasitást adott ki s ugyanilyen egyszerűek, világosak, áttekinthetők voltak a felvételi nyomtatványok. A tiz év előtt tartott népszámlálás számlálólapjaihoz képest óriási haladást, fejlődést tüntet fel az uj felvételi nyomtatvány egyszerüség, célszerüség és a közönség minél kisebb mértékben zavarása tekinteteben. A statisztikai hivatal pontos adatokhoz kivánt jutni a közönség minél kevesebb zaklatása áron.

Azonban az állam összes áldozatkészsége, a statisztikai hivatal minden törekvése csak lehetőleg is pontos adatokért hajótörést szenved a népszámlálást végrehajtó közegek lelkiismeretlenségen, a közönség indolenciáján és összakaratán, s a közönségnek az adóztatástól félelmén. Dacára a figyelmeztetéseknek, hirdetéseknek felvilágositásnak, a közönség — még az intelligensebb iparos és kereskedő osztály is — nem hiszi el, hogy a népszámlálás adatai ellene fel nem használhatók s lehetőleg letagadja ugy a saját viszonyaira, mint az üzlete, esetleg alkalmazottaira vonatkozó adatokat.

A statisztikai hivatal által kiadott számlálólapok kérdései oly kevéssé avatkoznak a családi és magánélet viszonyaiba, hogy ilyen kérdésekre választ rendszerint a közönséges társalgás folyamán mindenki bármely idegennek is szivesen ad, azonban a megtartott népszámlálás tanulságai bizonyitják, hogy mikor az államhatalom képviselője és végrehajtószerve, a közigazgatás tesz fel ily kérdéseket, akkor a közönség begombolkozik s lehetőleg iparkodik keveset elárulni abból, mit különben soha senki előtt nem titkol. S ez még csak a kisebbik baj, a nagyobbik az, mikor rosszakarattal vagy ma-

Tárca.

Ostobaság.

Irta: Biró Lajos.

A naiv Csanád, a festő, zajosan rontott be a lakásba.

— Vilma, kialtotta, Vilma, világszép cousineom, panaszszal jövök.

A szép, fiatal asszony nagy karosszékben ült; bágyadtan emelte fel a fejét és fáradtan mosolygott.

— Vilma, — mondta komolyan Csanád, — nem akarlak ugyan elvitatni uradtól és parancsolódtól, a derék Kálmántól, de azzal tartozol a szépséget szomjuhozó emberiségnek, hogy piros ruhádban zölddel befuttatott erkélyen megjelenj ilyenkor alkonyattájban. Nekem kell az a nagy piros szinfolt a zöld erkélyen, én belebetegszem, ha nem látlak. Tartozol vele ennek a szürke világnak, hogy egy kis szint, egy kis szépséget juttass neki.

Az asszony fáradt arcát az irtózat keserüsége torzitotta el. A szája megvonaglott, a kezét remegve emelte fel.

— Nem, — mondotta, — nem, nem, soha többé nem megyek ki erre az erkélyre.

— Ohó, mi történt?

Az asszony irtózva hunyta le a szemét és intett a kezével:

— Ne kérdezd.

— De Igen. Mégis. Miért? Mi történt?

Csanád unszolta az asszonyt. Az asszony idegesen remegett.

— Nem, nem.

A férfi elmosolyodott.

— Valami baj történt? — kérdezte halkan.

Az asszony zokogásba tört ki. A férfi rémulten csititotta. Végre elfogytak az asszony könyei. Csanád komolyan szólott:

— Nem zaklatlak, hogy mond el, mi történt. Tudom, hogy ha valami komoly baj volna, elsősorban hozzám fordulnál. Beszéljünk hát másról.

Mikor nem unszolta érte, akkor az asszony elmondott mindent. Reszketve, borzongva, a sirással küzdve, szaggatottan és felindulva beszélt:

— Tegnapelőtt estefelé kinn voltam az erkélyen. Egy fiatal ember ment erre az utcán és felnézett. Tovább haladt, azután megállott és visszanézett. En nem néztem rá, de azért láttam. Magas, szőke ember volt, fiatal. Nézett egy ideig, azután elment. Tegnap délelőtt ujra láttam. Erre járt és felnézett az erkélyre. En nem mentem ki de láttam. Estefelé azt hittem, eljősz. Kimentem az erkélyre. Piros ruha volt rajtam és a hajamat lefelé fésültem, a hogy neked tetszik. Leültem az erkélyen. Akkor ismét arra jött az a fiatal ember. Felnézett rám. En nem fordultam feléje. Jó ideig nézett. Azután megindult az utca tulsó oldala felé. Utközben visszanézett. Ekkor arra fordultam, de nem azért, hagy ránézzek, hanem éppen csak arra fordultam. Ment előre, de mikor látta, hogy arra nézek, egészen visszafordult. Az utca közepén ment, felém forditotta a fejét . . . A sarkon akkor fordult be a villamos . . . A kocsi csengetett . . . nem hallotta . . . rám nézett . . .

Ujra zokogni kezdett. Zokogva, siró, gyerekes panasszal tördelte:

— Rám nézett . . . nem hallotta a csengetést . . . elgázolta, ott a szemem láttára gázolta el a kocsi. Ott a szemem láttára, hiába sikoltottam az utolsó másodpercben.

Eltakarta a szemét és az irtózattól reszkotett.

— Mennyi vér . . . Istenem, milyen rettenetes volt.

Csanád megzavarodott. Meg volt indulva, nem tudott szólni, nem tudott egy vigasztaló szót mondani.

— En vagyok az oka., — fakadt ki az asszony. — En vagyok az oka. Kacérkodásnak vehette, hogy ránéztem. Azt hihette, hogy kacérkodom vele. En vagyok az oka. Soha többé ki nem megyek az erkélyre. Soha többé fel nem veszem azt a piros ruhát.

A naiv Csanád most már némiképpen bünrészesnek érezte magát és annál inkább meg akarta vigasztalni as asszonyt.

— De édes Vilma, te nem tehetsz róla. Te nem vagy az oka. Se te, se a piros ruhád.

Az asszonyt nem lehetett megnyugtatni. Minden vigasztaló mondatra a maga vádolásának egyre keményebb szava jött:

— De igen. En voltam a gyilkosa. En öltem meg. En kacérkodtam vele. Szegény, szerencsétlen fiatal ember!

Vad indulattal kinozta magát. Marcangolta magát azzal a váddal, hogy gyilkos, és a maga kinzásától reszketve ismételte:

— Gyilkos vagyok, én vagyok a gyilkosa.

A naiv Csanád végre észrevette, hogy minden vigasztaló szavával éppen az ellenkezőjét éri el annak, a mit el akar érni. Látta, hogy az asszonyt egyre jobban belehajtja a maga kinzásába és elment. Nagyon csüggedt volt, bánatos, levert.

liciával tudva rossz adatokat szolgáltatnak. Önálló üzlettel, műhelylyel, vállalattal biró iparosok s üzlettulajdonosok náluk lévő tanoncaikat, háziurak lakóikat, bérlők albérlőiket, albérlők ágyrajáróikat, ágyrajárók hálótársaikat tagadják le. Az anyák gyerekeiket, gazdák cselédjüket és igy tovább.

A családi állapotra vonatkozó kérdést illetőleg mikor hivatalosan teszik fel, még az intelligensebb közönség is megütközik, azt gondolja, hogy az ő családi viszonyaihoz senkinek semmi köze nincsen és nem felel meg szivesen e kérdésre. Az alsóbb és szegényebb, műveletlenebb néposztály pedig, mikor e kérdést hallja: a párbérre gondol és tagad. Születési adatok helyes és megközelitőleg pontos megállapitásáról szó sem lehet, leginkább azért, mert a népesség tömegének zöme sem saját, sem gyermekei születési idejét nem tudja.

Ugyanigy van ez a többi adatokkal is s ha mindezekhez esetleg hozzájárul a népszámlálóbiztos lelkiismeretlensége, ki a harmadik szomszéd bemondása alapján szivesen jelent valakit róm. kath. vallásunak, csakhogy vissza ne kelljen térnie többször is ugyanazon házba, s ha figyelembe vesszük, hogy az ilyen módon való adatszolgáltatás nem sporadikus jelenség, hanem általános és országos, sőt künn a perifériákon még megbizhatatlanabb, akkor egész komolyan és határozottan tehetjük fel a kérdést, alkalmas-e az ilyen statisztika a társadalom tömegesen fellépő jelenségeinek és az észlelés eredményeinek ilyen módon nyert számokban összefoglalásával arra, hogy hű tükrét adja az ország lakossága viszonyainak, gazdasági és kulturális fejlődésének?

Hibákat, bajokat megállapitani, felelősség nélkül kritizálni könnyü dolog, de nem bir sok értékkel, ha a megállapitás folyamányaként legalább nem vonható le valamely következtetés, hogy ily hibák, helytelenségek mikép volnának megszüntethetők s amennyiben meg nem szüntethetők, legalább is némileg redukálhatók.

A társadalom megismerésének pótolhatatlan eszköze a statisztika s minden nemzetnek azon mértékben, amint a műveltség haladásával növekszik a társadalomban az összismeret fontosságának tudata: azon mértékben emelkedik a statisztika jelentősége.

Kétségtelen, hogy minél jobban terjed a kultura s emelkedik a nép műveltsége, annál inkább válik az emberek meggyőződésévé annak az igazságnak meggyőző ereje, hogy az egyes jóléte az összeség jólététől függ, s igy a társadalom megismertetésére és leirására szolgáló statisztika elsőrendü kulturintézmény. Ámde talán évtizedek fognak eltelni addig az ideig, mig hazánkban az emberek a műveltség azon fokáig emelkedhetnek, hogy ezt belátják s ugyszólván önzetlen munkásaivá válnak annak az intézménynek, mely az összeség érdekében megfigyeléseit az ő javukra végzi és kiterjeszti. Addig is, mig ez a boldogabb idő bekövetkezik, kivánatos és szükséges volna a statisztika népszerüsitése, céljainak és törekvéseinek gyakorlati megismertetése.

S nem csalódunk, midőn azt állitjuk, hogy mindez az országos statisztikai hivatal mellett a városokban felállitandó statisztikai hivatalok által volna legjobban elérhető. Városi statisztikai hivatalok létjogosultságát a helyi önkormányzat speciális szükségletei és a városok felszivó erejének hatása alapján előálló különleges viszonyok megismerésének szükségszerüsége is igazolja. A városok érdekes sajátságokkal teljes életéből bőséges, tanulságos, becses észlelési anyagot tudnának a városok gyüjteni s ha a városokban ily statisztikai hivatalok volnának, mellyel a közönség közvetlen érintkezhetnék, a néptömeg szélesebb rétegei is megismerkedhetnének a gyakori adatgyüjtés következtében is a statisztika céljaival és feladataival.

A városok minden vidékén az országnak a környék forgalmának gyüjtőhelyei, a kereskedelemnek, közlekedésnek gócpontjai és egyuttal a művelődésnek, az ismeretek terjesztésének telepei. A statisztikát a falvak népe is megismerhetné a városokban s hosszu mankával bár, de mégis csak ez lehet a módja a statisztika népszerüsitésének, melynek következménye lesz majdan a pontosabb, megbizhatóbb és jobb népszámlálási adatszolgáltatás.

Hirek.

Gyuratz Ferenc püspök, a kőszegi ág. ev. felsőbb leányiskola meglátogatása céljából, a mult héten néhány napon át városunkban időzött.

Ügyvédi irodát nyitott. Dr. Marton Jenő ügyvéd, irodáját Kőszegen a Sziklay féle házban nyitotta meg.

Előléptetés. Koch Béla kőszegi m. kir. állatorvos a X-ik fizetési rangosztályba lépett elő.

Házasság. Hutter Béla földink, ondódi földbirtokos, folyó hó 24. kötött házasságot Urai-Ujfaluban Horváth Erzsikével.

Hirtelen halál. Maitz Ferenc kőszegi kárpitos mester 55 éves korában, szivszélütésben hirtelen meghalt. A megboldogult csütörtökön este, mikor a munkából hazatért, hirtelen rosszul lett, s összeesett. A megjelent orvos már csak a halálát konstatálhatta. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

Szőlőszeti és borászati előadást tartott csütörtökön délután a városház közgyülési termében, Bernhard Rezső soproni kerületi szőlőszeti és borászati felügyelő. Szép számu hallgatósága élvezettel hallgatta a tanulságos előadást, mely délután 4 órától 7 óráig tartott.

Hangverseny a felsőbb leányiskolaban. A kőszegi ev. felsőbb leányiskola közkedveltségnek örvendő zeneestéinek sorát az idén január 25-én fényesen sikerült hangversennyel nyitotta meg, melynek következő műsora volt: 1) Mendelssohn: A Hebridák, nyitány, zongorán előadták Freyler E. és Szovják G. 2) Van Eyken: Judiths Siegeslied, énekelte Hanély F., zongorán kisérte Reményi F. őrnagy. 3) a) Bach: Chaconne, hegedün előadta Farkas M. b) Beethoven: Kreutzerszonáta, hegedün előadta Farkas M., zongorán kisérte Reményi F. őrnagy. 4) Löwe, Schumann, Mendelssohn 1—1 dala, kettősök, énekelték Freyler E. és Hanély F. 5) Dworak: Szláv táncok, zongorán előadták Freyler E. és Szovják G. A magas szinvonalu műsor valamennyi számának előadása teljes elismerést érdemelt, de a hangverseny fénypontja mégis a tavalyi fellépése óta Kőszegen előnyösen ismert Farkas Márta hegedüművésznő remek játéka volt. Csillogó technikája, szép és a magas fekvésekben is kristálytiszta s majdnem férfiasan erős tónus, valamint átgondolt és önálló felfogásról tanuskodó előadása fényes jövőt jósol a rokonszenves fiatal művésznőnek, aki különösen Beethoven vagy a moll szonátájának temperamentumos, tökéletes előadásával mély hatást keltett valósággal elkápráztatta a hallgatóságot. Hanély Flóra szolóéneke ez alkalommal is kitünő volt; erős, de lágy és kellemes hangja, biztos és érzésteljes előadása fényesen érvényre juttatta a drámai hatásu győzelmi dalt. Freyler Emma és Szovják Gizella szereplése is feltétlen dicséretet érdemel, négykezes játékuk egybevágósága kifogástalan volt, a zongorakisérést pedig a megszokott művészi tökéletességgel Reményi Ferenc őrnagy látta el. A műsor valamennyi számát nagy tetszéssel és élénk tapssal fogadta a rendesnél is nagyobb számban megjelent előkelő közönség, melynek soraiban ott láttuk Gyuratz Ferenc püspököt is, aki a felsőbb leányiskola meglátogatása céljából időzött Kőszegen.

A kereskedők bálja fényes sikerrel zajlott le mult szombaton a Mulatóban. Feljegyzésre méltó, hogy kevés volt a táncosnő, s igy a jelenvolt hölgyeknek bőven kijutott a táncból. A hölgyek díját egy női ezüst órát lánccal Jahn Zsófia kapta, ki legszebben táncolta a keringőket. A férfidijat, egy tintatartó készletet, Szabó József kereskedelmi iskolai tanuló nyerte el.

Kaszinó estély. A kőszegi polgári kör, tegnap este kaszinó estélyt rendezett. A kör tagjai családtagjaikkal igen szép számban jelentek meg, s késő éjjelig cigányzene szórakoztatta a jelenvoltakat.

Városi közgyülés. Kőszeg város képviselőtestülete február havi rendes közgyülését február hó 9-én tartja meg.

Az utca- és járdaburkolati munkalatok végleges tervezetét állapitotta meg csütörtökön az utburkolati bizottság. A magyar aszfalt részvénytársaság ugyanis egy tájékoztató költségvetést adott a burkolati munkákról, részben azért, hogy az eddig megállapitott programm költségeiről tájékozást nyujtson, részben, hogy a Várkör kiviteli terveit végleg megállapitsa a város. A város képviselőtestülete ugyanis, mint ismeretes 400 ezer korona erejéig kontemplálta a burkolati költségeket, tehát a burkolási munkálatok ezen összeg keretén belül mozoghatnak, mert a jóval nagyobb kiadás sulyosan érintené a város pénzügyi helyzetét. A bemutatott tájékoztató költségvetés szerint 400 ezer koronáért, a már meglevő aszfaltjárda burkolat beleszámitásával burkolva lesz a Király ut, Deák Ferenc utca, Kossuth Lajos utca, a Főtér, Gyöngyös utca, Sziget, egészen a szt. János hidig. Az aszfalt kocsiut szélessége 6 méter, csak a Structól a Róth-féle könyvkereskedésig lesz a kocsiut szélessége 8 méter. Elejtette a bizottság — legalább egyelőre — az Intézet utca burkolását, mi közel 19 ezer koronába kerülne. Járda lesz még, a már megépitetteken kivül, a Király utca mindkét oldalán és pedig a nyugati oldalán a Bárány-féle vendéglőtől a Tüskevár utcából kiszögelő Gamauf házig közvetlen a házak előtt, innen egyenes vonalban a Török koresmáig, s innen ugyancsak egyenes vonalban a Stur féle házig. A széles területeken a járda mellé fasor jön. A Király ut keleti oldalán a járda a házak mellett fut, ugy szintén a Deák Ferenc és Kossuth Lajos utcákban is. Járdát kap a Jenő főherceg utca is, az uj Linzer féle házig, a posta kedvéért. A Várkör keleti oldala is kap járdát, valamint a Gyöngyös utca mindkét oldala, a Pallisch utca s a Sziget utca nyugati oldala. Ez a bizottság által megállapitott terv, mi ha 400 ezer koronánál többe is kerül, a többlet összeg jelentéktelen lesz. A bizottság ugyanis a vállalat által bemutatott tájékoztató tervből törölte az Intézet utcát, s a Főtér 10 méteres kocsiutját 8 méter szélesre szabta, s igy a tájékoztató költségvetés 400 ezer koronás végösszege jelentékenyen redukálódik, ha figyelembe vesszük, hogy a járdaburkolat költségeinek felét a háztulajdonosok tartoznak viselni. A bizottság javaslata a februári közgyülés elé kerül, mire már a végleges költségvetés is elkészül, a bizottság által megállapitott tervezethez.

A kőszegi fogyasztási szikvizgyár r. t. február hó 12 én délelőtt fél 12 órakor tartja közgyülését. A közgyülés tárgysorozatát lapunk mai száma hozza.

Tüzoltó-elitbál. Közkivánságra a helybeli önkéntes tüzoltó-egyesület jövő szombaton f. évi februar hó 4-én a Söresarnok helyiségeiben zártkörü táncestélyt rendez saját pénztára javára. Kezdete este 7 órakor. Személyjegy 2 K; családjegy 4 kor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és nyugtáz az egylet. Jó zenéről, ételekről és italokról gondoskodva lesz. A meghivók jövő hét elején lesznek kézbesitve. A személyzeti bál a reá következő napon lesz megtartva.

— Milyen szomoru dolgok is vannak a világon. Mélabusan kószlált. Egy barátjával találkozott.

— Hová mégy —? kérdezte tőle a másik.

— Nem tudom. Kószlálok.

— Gyere velem. Olyan szomoru vagyok.

— Te is? Miért?

— Egy rettenetes eset... Egy fiatal barátom öngyilkos lett. Borzasztó. A villamos elé vetette magát.

— Mit, mi... kérdezte idegesen Csanád. Mit csinált?

— A villamos elé vetette magát. Hallatlan nyomorban volt. Nem telt már egy revolverre sem neki. Életében is büszke volt kérni, a halálában sem akart koldulni. Megirta nekem egy levélben, hogy a vizbe nem mehet, mert kitünően uszik, hát a villamos elé megy.

— Mikor történt?

— Tegnap estefelé.

Csanád remegve kérdezősködött: hol történt, hogyan, milyen volt a külseje? Magas, szőke ugy-e?

— Igen, honnan tudod?

Csanád nem válaszolt. Minden összevágott. Ő volt az. A sajnálkozásra nem volt ideje. A beszélgetésre sem.

— Bocsáss meg... sürgős dolgom van...

Idegesen bucsuzott és reszketve rohant el. Sietett az aszonyhoz. Oh, a szegény, édes, szép asszony, hogy gyötrődik, hogy kinozza magát. A naiv Csanád rohant. Meg fogja menteni egy örökké kinzó vádtól, egy mindig égő bánat terhétől az asszonyt.

Elfulva sietett be hozzá.

— Vilma, — kiáltott lelkesen, — Vilma, ne gyötörd magad.

Az asszony bágyadtan emeite fel a fejét és fáradt kérdezéssel tekintett rá.

— Vilma, — mondotta a szabaditás nemes hevével Csanád, — nem te vagy az oka, hogy az a fiatal ember....

Az asszony csodálkozva nézett rá. Csanád beszélni kezdett. Az asszony feszült figyelemmel hallgatta. A figyelme lassanként eltünt és révedezve tekintett maga elé.

Csanád befejezte az elbeszélését. Az asszony nem szólt. Csanád a megkönnyebbülés és a hála szavát varta. Az asszony azonban hallgatott.

Csanád rosszat kezdett sejteni. Megérkezett az asszony férje. Beszélgettek egy ideig. Az asszony rá sem nézett Csanádra és a mikor elindult, jéghideg fejbólintással vett bucsut tőle.

A naiv Csanád kin volt az utcán, és megértette, hogy hallatlan ostobaságot követett el.

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó
PURGO BAYER
Vissza a hamisitványokkal, mert kártékonyak.

Szereti egészségét?
Ki ne tudná, hogy utolérhetetlenül legjobb hashajtó a világhirü
PURGO-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó
PURGO BAYER
Vissza a hamisitványokkal, mert kártékonyak

A kath. olvasókör estélye. Február hó 12-én tartja a kath. olvasókör nagyszabásu estélyét, a melyre a meghivók a napokban mennek szét. Belépti dij: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. A célra való tekintettel felülfizetések szivesen fogadtatnak. Jegyek előre válthatók Róth Jenő könyvkereskedő üzletében. Az estély müsora a következő: Magyar dalok. Énekli és játsza: Windisch Margit. Felolvasás. Tartja: dr. Fodor Antal. Karbulka J. Suite. Játssza hegedün: Tipka Ferenc, zongorán kiséri: Dohnal Péter. Szavalat. Előadja: Kiss Károly. Collón játszik Bilich Pál, Dohnal Péter zongora kisérete mellett. Végül férfi vonós négyes zárja be a müsort.

A Kőszeg-szombathelyi vasutat állami kezelésbe veszik át. A magyar államvasutak igazgatósága, május elsejével saját kezelésébe veszi át a kőszeg szombathelyi helyiérdeku vasutat, amely eddig a déli vasut kezelésében állt. Az átvételnek eddig az állotta az utját, hogy a kőszeg-szombathelyi vasut öt százalékot jövedelmezett. S ezért azt kivanták a Máv-tól is, hogy a törzsrészvényeknek garantálja az öt százalékos kamatot. Több oldalu számitás után a Máv. most ebbe is belement. A Máv. igen jól számitott, de a vasut átvétele egyben Vasmegye kőszegi járásának nagy gazdasági fellendülését is jelenti. Mert a sopron-kőszegi vonal ugyis a Máv. kezelése alatt áll. S igy most a máv. közvetlen összeköttetést nyer Szombathely és Sopron között. Ezzel nagy konkurrenciát csinál a déli vasutnak s a máv. máris több tehervonat kozlekedését tervbe vette. A máv. természetesen erre irányitja a maga szállitmányait s e nagy forgalom figyelembevételével garantálhatta a régi vasut törzsrészvényeinek, melyek tulnyomólag Kőszeg város kezeiben vannak, az ötszázalékos kamatot. Ezzel kapcsolatban számot vetettek a zalaszentgróti-türje-sárvári vasut kiépitésével is. Ez uj vonalat kiterjeszteni óhajtják egész Felsőlászlóig, ahol befutna a kőszegi vasutba. Igy tehát a vasuti hálózat nagyszabásu kiterjesztéséről van szó, melynek gazdasági kihatásai természetesen nem maradnak el. Az első lépés a kőszeg-szombathelyi vonal állami kezelésbe vétele, amellyel egy régi óhajtás nyer megvalósulást.

Köszönet. Mindazoknak, kik szivesek voltak a Kőszegi Kereskedelmi Kör alapja javára rendezett táncvigalom belépti-jegyeit kiváltani és a költségek enyhitésére felülfizetésekkel hozzájárulni, ezuton mond köszönetet a rendezőség.

A népszámlálás felülvizsgalatát ma fejezik be a felülvizsgálók. A népszámlálás anyagának összesitése után, kedden felkerül az anyag a központi statisztikai hivatalhoz. Lapunk legközelebbi számában részletes és pontos kimutatást lesz módunkban közölni a város lakosságáról, mely közel 6%-kal szaporodott.

Faeladás a városnál. Az alsó erdőben termelt fa eladását, közbejött akadályok miatt még nem kezdte meg a város, de a jövő hét folyamán meg fog történni az eladás.

Az ügyvédi gyakorlat meghosszabbitása. Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, a kik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az uj törvény rájuk ki ne hasson és igy két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kolozsvárt, Bólyai utca 3.), melynek segitségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi helyettesitő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon elkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele" cimű most megjelent könyvet dijmentesen megküldi.

Szombathelyi takarékpénztár. Lapunk mai szamában kiöljük a Szombathelyen szekelő, dunantul ezen egyik legelsőrangu, hatalmas és virágzó pénsintézetnek, a Szombathelyi takarékpénztár 44-ik üzletévi zárszámadasát, amelyből kitunik, hogy az elmult évben is az összes üzletágakban nagyon szep fejlődest és fényes eredményt ért el. Az intézet betétállománya az év végén 13 352 349 kor. 20 f., melyhez a folyószámlán elhelyezett tőket 1 935 656 kor. 51 fillert hozzaszámitva, az idegen betet-tőkek összege 15 288 005 kor. 71 fillert tett ki. Nevezett intézet helyben muködő fiokja, mely tekintve, hogy fennalása óta egyetlen összekötő kapcsot képez az összes belés külföldi bankpiacokkal, miattal mindennemu bankügylet lebonyolitasara a legalkalmasabb, az elmult csonka üzletévben nem vart fényes eredményt ért el, a közonség, osztatlan kituntető bizalmával találkozott. Mint értesülünk, a Szombathelyi takarékpénztár jövő hó 5-én délután tartandó közgyülésén az igazgatóság javasolni fogja az alaptőkének 400 000 koronáról 1 600 000 koronára való felemelését. Az osztalékát a mult évi 90 koronával szemben 95 koronaban allapitotta meg az igazgatóság.

Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé

utólérhetetlen előnyei folytán naponta milliók isszák. Egyedül igazi családi kávéi Olcsó és egészséges.

● A VASMEGYEI ●
TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ÁRUOSZTÁLYA
SZOMBATHELY

Ajánl: Mindennemü mezőgazdasági és ipari gépeket, benzin és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garniturakat, gép- és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötélárukat, mindennemü

műtrágyát kartelen kivül,

vetőmagvakat, erőtakarmányféléket, **belföldi és porosz köszenet, kovácsszenet,** meszet és cementet, tüzoltó-felszereléseket stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi-utca 2.

Raktár: Szell Kálmán-utca 25.

Árajánlattal és költségvetéssel dijmentesen szolgálunk.

Képviselők minden községben kerestetnek

MEGHIVÁS.

A Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

1911. évi február 5-én délután 3 órakor saját intézeti helyiségeben

RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletévről.
2. A felügyelő bizottság jelentése az 1910. évi mérleg megvizsgálásáról, ennek alapján a mérleg megállapitása s a tiszta nyereség felosztása.
3. Határozat a felmentvény iránt.
4. Igazgatósági javaslat az alaptőkének 1.200.000 koronáról 1 600 000 koronára való felemelése s ennek folytán 400 darab 1000 K n. é. uj részvény kibocsátása irát.
5. Az alapszabályok 25. és 26. §-ainak módositására vonatkozó igazgatósági inditvány.
6. A beérkezett inditványok tárgyalása.

Szombathely, 1911. január 26-án.

dr. Bocsis Béla s. k., ig. elnök.

Kivonat az alapszabályokból.

35. § A szavazási és választási jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. A meghatalmazott csak társulati részvényes lehet.

A szavazási jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes nagykoru s részvénye három hó óta a közgyülés előtt birtokában és saját, illetőleg meghatalmazója nevén a részvénykönyvben bejegyezve legyen.

Kiskoru részvényesek szavazási jogát a törvényes gyám, erkölcsi testulet pedig ugyanezen jogot képviselője által gyakorolja.

Minden részvényes köteles a közgyülés megtartása előtt saját illetőleg meghatalmazója részvényét az intezetnél a közgyülés napjának déli 12 óráig letenni.

38. § Minden inditvány a rendes közgyülés megtartása előtt december 31-ig a tárgysorozatba leendő felvétel céljából az igazgatóságnak irásban benyujtandó, az inditványozó részvényes részvényének letétbe helyezése mellett.

Mérleg-számla 1910. december 31-én.

TARTOZIK — KÖVETEL

Vagyon	K	f
Készpénzkészlet	29 055	44
Jelzalog kölcsönök	8047061	55
Váltó kölcsönök	5865753	35
Értékpapir-zálogkölcsönök	76045	—
Folyószámla kölcsönök fedezett mell.	3202493	27
Értékpapirok	1916776	50
Tartalékalap értékpapirjai	79677	25
Intézeti házak	240000	—
Árverésen vett ingatlan	9066	42
	19726948	78

Teher	K	f
Alaptőke	1200000	—
Tartalékalap	284826	94
Árkülömbözeti tartalékalap	43350	16
Nyugvijalap	120000	—
Takarékbetétek	13352349	20
Folyószámla hitelezők	1935656	54
Visszleszámitolt váltók	2180528	51
Engedmenyezett jelzalogkölcsönök	364746	71
Fel nem vett osztalék	1140	—
Átmeneti tételek	29216	45
Tiszta jövedelem	215134	27
	19726948	78

Nyereség és veszteség-számla 1910 dec. 31-én.

TARTOZIK — KÖVETEL

Veszteség		K	f
Betét kamat		527245	95
Folyószámla hitelezők kamat		13713	24
Igazgatási költségek		20796	—
Fizetések és lakbérek		37010	83
Nyug- és kegydijak		5530	01
Kezelési költség		20676	49
Épuletek fentartása		2170	80
Adók és illetékek		32777	61
Tőkekamatadó		54074	35
Leirások: váltókból	861 45		
házak értékéből	4000 —		
felszerelésekből (közp. és fiok)	9000 —	13861	45
Tiszta jövedelem		215134	27
		942991	—

Nyereség	K	f
Nyereség áthozat a mult évről	8994	—
Kamatok: jelzalogkölcsönök váltók, értékpapir zálogkölcsönök és folyószámla kölcsönök után	819304	99
Értékpapir kamatok	80400	01
Intézeti házak jövedelme	7612	32
Díjak és jutalékok	26318	68
Kétes követelésekből befolyt	361	—
	942991	—

Szombathely, 1910! december 31-én.

Grabler Sándor s. k. aligazgató. **Keleti Béla s. k.** főkönyvvezető helyettes. **Dr. Pap Imre s. k.** aligazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Borsits Béla s. k. elnök. **Kaiser Lajos s. k.** h. elnök. **Dr. Alexy Emil s. k.** **Biró Zsigmond s. k.** **Brenner Tóbiás s. k.** **Éhen Gyula s. k.** **Dr. Esső Imre s. k.** **Fabinyi Ferenc s. k.** **Holczheim Károly s. k.** **Legáth Gábor s. k.** **Sághy István s. k.** **Tulok Kázmér s. k.**

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát átvizsgáltuk és minden tételében helyesnek találtuk.

Szombathely, 1911. január 26-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Németh Gyula s. k. elnök. **Erney Károly s. k.** **Főcze Gyula s. k.** **Vizmgthy Géza s. k.**

Mayfarth-féle „Agricola“ vetőgépek

Minta 1911.

A legjobbak!

mindenféle magvaknak.

Egyforma kivetés.

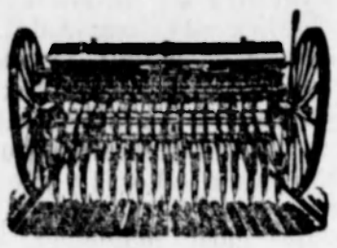

Évek óta legjobban bevált.

Erőteljes szolid szerkezet.

Legegyszerübb beállitás és kiürités.

Alapittat. 1874. — 1500 munkás

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gépgyárak, vasöntődék és gőzhámorok

Bécs, II., Taborstrasse 71.

Kimeritő képes árjegyzékek ingyen — Képviselők és viszontelárusitók kerestetnek.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára

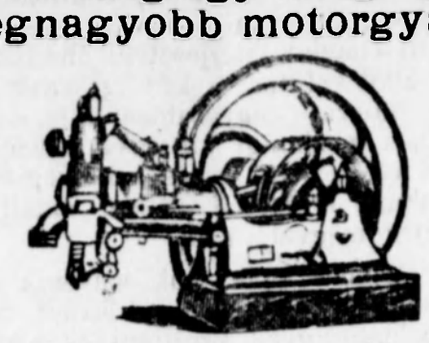

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányu **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** valamint **Szivógázmotorokat.**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő **óránként csak 1 fillérbe kerül.**

Vezérképviselet:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91

Legmesszebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek

232|1910. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kir. közjegyző részéről ezennel közhirré tétetik, hogy néhai Stegmüller Maria kőszegi volt lakos hagyatékához tartozó, a kőszegi 46. számu tlkjegyzőkönyvben felvett 49. számu ház és kert nyilvános önkéntes árverésen a legtöbbet igérőnek eladatni fog.

Az árverés közjegyzői irodámban **1911. évi február hó 9-ik napjának d. u. 3 órakor** fog megtartatni, a hol is az árverési feltételek a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kőszeg, 1911. évi január hó 26-án.

Pfeffel János
kir. közjegyző.

Meghivás

a köszegi takarékpénztárnak

1911. évi fehruár hó 26-án délelött 10½ órakor

Kőszegen saját helyiségében tartandó

évi rendes közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az 1910. üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztásá és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Igazgatósági elnöknek 1 évi — s 5 igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra való választása.

A közgyülésen az a részvényes bir szavazati joggal, a kinek reszvénye 3 hónappal a közgyülés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett s a ki részvényét a szelvényivvel együtt 8 nappal a közgyülés előtt takarékpénztárnál letette.

Az üzletkimutatás és mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében betekinthetők.

Kőszeg, 1910. évi január hó 13 napján.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Meghivó.

A kőszegi hegyforrás szikvizgyár részvénytársaságnak

1911. évi fehrnár hó 12-én délelött ½11 órakor Kőszegen,

a városház tanácstermében tartandó

közgyülésére,

melynek tanácskozási tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak jelentése, az 1910. évi üzletkimutatás és mérlegnek előterjesztése, a nyeremény hová forditása, az igazgatóság és felügyelőbizottságnak adandó felmentvény iránti határozat hozatal.
2. 2 igazgatósági tagnak 2 évre, — 3 felügyelő bizottsági tagnak 3 évre választása.

Jegyzet. A közgyülésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, a kinek részvénye a közgyülés előtt 3 nappal a társaság pénztárosánál (a kőszegi takarékpénztárban Waisbecker Edénél) szelvényeivel együtt letétett.

10 szavazatnál többet sem saját részéről, sem mint meghatalmazott egy részvényes sem birhat.

Az üzletkimutatás és mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztárosánál (ugyanott) betekinthető és tőle egy nyomatott példány kérhető.

Kőszeg, 1911 január 27-én.

Az igazgatóság.

Meghivó.

A Köszegi Hitelszövetkezet

4. évi rendes közgyülését

1911. február hó 12-én (vasárnap) délelőtt 10½ órakor tartja intézeti helyiségében, melyre t. tagjait ezennel tisztelettel meghivja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentéstétel s az évi zárszámadás előterjesztése;
2. Felügyelő bizottsági jelentés;
3. A tiszta nyereség felosztása fölötti határozat;
4. A felmentvény megadása;
5. A felügyelőbizottság alapszabály szerinti kiegészitése;
6. Esetleges inditványok.

A zárszámadás a közgyülést megelőzőleg 8 nappal az intézeti helyiségben közszemlére ki van téve. Inditványok a közgyülés előtt 3 nappal az intézet igazgatóságánál irásban bejelentendők.

Kőszeg, 1911. évi január 28-án.

Az igazgatóság.

Szőllőoltványok és vesszők

beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hirnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia

bihardiószegi szőllőoltvány termelő cég fiók telepét

Czelldömölkön. (Vasmegye)

Iroda: Kórház-utca.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a celldömölki fióktelep. Ezen árjegyzéknek egyetlen hazból nem szabad hiányozni, mert sok hasznos dolgot tartalmaz, tehát mielőtt bárki is oltványt vagy vesszőt venne, el ne mulassza ezen árjegyzéket egy levelezőlapon kérni.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőztőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony!“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótolva

egy régjónak bizonyult haziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ossznál és meg-üléseknél.

Figyelmeztetés. Sikány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz“,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.